

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	Departamentul de Limbi și Literaturi Străine
Domeniul de studii	Filologie
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii	Teoria și practica traducerii

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	TERMINOLOGIE ȘI TRADUCERE					
Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Raluca-Nicoleta Balațchi					
Titularul activităților aplicative	Conf. univ. dr. Raluca-Nicoleta Balațchi					
Anul de studiu	II	Semestrul	3	Tipul de evaluare	E	
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare					DSI
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă					DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

Număr de ore pe săptămână	2	Curs	1	Seminar	1	Laborator	-	Proiect	-
Totalul de ore din planul de învățământ	28	Curs	14	Seminar	14	Laborator	-	Proiect	-

Distribuția fondului de timp	ore
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	42
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	25
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	28
d. Tutoriat	-
Examinări	2
Alte activități:	-

Total ore studiu individual (a+b+c+d)	95
Total ore pe semestru	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții

Curriculum	
Competențe	

5. Condiții

Desfășurare a cursului	• Sală de curs echipată cu videoproiector, calculator, tablă electronică interactivă.	
Desfășurare aplicații	Seminar	• Sală de curs echipată cu videoproiector, calculator, tablă electronică interactivă, dicționare.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale generale	a). Utilizarea adecvată a conceptelor, ideilor și teoriilor din domeniul Filologie.
Competențe profesionale specifice	a). Exploatarea conceptelor traductologice și a modelelor teoretice în analiza și interpretarea textului (de) tradus, prin raportarea acestuia la factorii extra- și intralingvistici. b) Utilizarea adecvată a conceptelor-cheie în studiul teoriei traducerii literare și al teoriei traducerii științelor umaniste, în contextul istoriei și evoluției traducerii. d) Analizarea critică a modelelor teoretice, a ideilor referitoare la practico-teoria traducerii. e). Realizarea de conexiuni între practica traducerii și teoretizarea procesului traductiv, inclusiv în

	domeniul didacticii.

7. Obiectivele disciplinei

Obiectivul general al disciplinei		Obiectivul general este completarea cunoștințelor teoretice ale studenților masteranzi privind traducerea și traductologia, prin informații specifice domeniului mai larg al științelor umaniste, dublată de ameliorarea competențelor de traducere ale acestora.
Obiectivele specifice	Curs	• înțelegerea particularităților textelor din științele umaniste față de celelalte tipuri de traduceri, a competențelor lingvistice, culturale și tehnice ale traducătorului; • însușirea și practicarea unor metode și procedee de traducere adecvate științelor umaniste; • aprofundarea competențelor de analiză critică a traducerii.
	Seminar	• diferențierea tipurilor de texte, a modului lor de funcționare în cele două culturi; • identificarea particularităților diferitelor tipuri de traducere; • practicarea unor metode și procedee de traducere adecvate științelor umaniste, individual și în colaborare.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Prezentarea generală a unor elemente de teorie a traducerii, a tipurilor de traducere, a locului traducerii textelor din științele umaniste în contextul intelectual și socio-economic. Identificarea instrumentelor de lucru. Traducere și documentare.	2	Expunerea aspectelor teoretice, prin definire, explicare, ilustrare, cu secvențe participative	Expunerea se face plecând de la informațiile din suportul de curs, completat cu prezentări ppt și eșantioane din corpusul de texte din științe umaniste traduse în limba română, necesar ilustrării problemelor de terminologie a traducerii.
Particularități stilistice, discursive și enunțative ale textelor din științele umaniste.	2		
Competențele specifice traducătorului unui text din științele umaniste (lingvistice, tehnice, enciclopedice).	2		
Aparatul paratextual al traducătorului și al editorului: note de subsol, prefață, nota traducătorului.	2		
Definirea și ilustrarea diverselor tipuri de dificultăți de traducere a terminologiei științelor umaniste, din domeniul științelor limbajului și al istoriei.	4		
Prezentarea problematicei referențelor culturale și a numelor proprii în traducerea istoriei și a lucrărilor de cultură și civilizație. Discutarea particularităților terminologice și a documentării necesare pentru o traducere pertinentă a textelor din aceste domenii.	2		
Bibliografie			
1. <i>Actes du Colloque International de Craiova, « Théorie, pratique et didactique de la traduction spécialisée », 28-29 mai, Uniunea Latină, 2009.</i> 2. Balațchi, R.-N., 2015, <i>Problèmes spécifiques à la traduction (les sciences humaines)</i>, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca,. 3. Froeliger, N., 2015, <i>Les noces de l'analogique et du numérique</i>, Les Belles Lettres, Paris. 4. Gouadec, D.; Toudic, D., 2003, <i>Traduction, terminologie, rédaction</i>, La Maison du Dictionnaire, Paris. 5. Mejri, S., 2008, „La traduction des textes spécialisés : le cas des sciences du langage”, Colloque du 50e anniversaire de l'ISTI, Belgique, http://hal-univ-paris13.archives-ouvertes.fr/docs/00/61/74/48/PDF/La_traduction.Mejri.pdf. 6. Rochlitz, R., « Traduire les sciences humaines », in <i>Raisons politiques</i>, no.2, www.cairn.info/revue-raisons-politiques-2001-2-page-65.htm, 2001. 7. Sapiro, G., 2012, <i>Traduire la littérature et les sciences humaines. Conditions et obstacles</i>, Ministère de la Culture et de l'Education, Paris.			
Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Traducerea și analiza critică a traducerii unor texte reprezentative pentru științelor umaniste pe baza unui corpus format din texte din următoarele domenii și din următorii autori: - științele limbajului (lingvistică generală, curente esențiale: structuralism), Georges Mounin, <i>Dicționar de lingvistică</i> , Ferdinand de Saussure, traducere de Constantin Dominte, <i>Curs de lingvistică generală</i> (traducere de Irina Izverna-Tarabac, Iași, Polirom, 1990);	4	Traducere cu ajutorul dicționarului, a bazelor de date Documentare pe baza resurselor din bibliotecă și on-line	Lucru individual și în echipă

- științele limbajului (pragmatică, analiza discursului, analiza textuală), Anne Reboul, Jacques Moeschler (<i>Dicționar enciclopedic de pragmatică</i> , traducere colectivă, coord. Carmen Vlad și Liana Pop, Cluj-Napoca, Echinox, 2000), Marc Bonhomme, Jean-Michel Adam, <i>Argumentarea publicitară</i> , traducere de Mihai-Eugen Avădanei, prefață de Camelia Grădinaru, Editura Institutul European, 2005	4		
- istorie, filozofie, mentalități (André Maurois, <i>Istoria Angliei</i> , traducere de Raul Joil, prefață de Camil Mureșan, București, 1990)	2		
- traductologie (Irina Mavrodin, <i>Fragmentarium</i>)	2		
- cultură și civilizație, mentalități (<i>Le manger comme culture</i> , Massimo Montanari, Editions de l'Université de Bruxelles, 2010)	2		

Bibliografie

1. *Actes du Colloque International de Craiova*, « Théorie, pratique et didactique de la traduction spécialisée », 28-29 mai, Uniunea Latină, 2009.
2. Balățchi, R.-N., 2015, *Problèmes spécifiques à la traduction (les sciences humaines)*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca,.
3. Froeliger, N., 2015, *Les noces de l'analogique et du numérique*, Les Belles Lettres, Paris.
4. Gouadec, D.; Toudic, D., 2003, *Traduction, terminologie, rédaction*, La Maison du Dictionnaire, Paris.
5. Mejri, S., 2008, „La traduction des textes spécialisés : le cas des sciences du langage”, Colloque du 50e anniversaire de l'ISTI, Belgique, http://hal-univ-paris13.archives-ouvertes.fr/docs/00/61/74/48/PDF/La_traduction.Mejri.pdf.
6. Rochlitz, R., « Traduire les sciences humaines », in *Raisons politiques*, no.2, www.cairn.info/revue-raisons-politiques-2001-2-page-65.htm, 2001.
7. Sapiro, G., 2012, *Traduire la littérature et les sciences humaines. Conditions et obstacles*, Ministère de la Culture et de l'Education, Paris.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei răspund așteptărilor reprezentanților asociațiilor profesionale de traducători și angajatorilor specifici domeniului traducerii literare (edituri, instituții culturale, centre de cercetare), asigurând în același timp competențele de cercetare necesare unei pregătiri ulterioare la nivel de doctorat în traductologie.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Nivelul cunoștințelor de traductologie. Gradul de însușire a particularităților terminologice, discursive și semantice ale textelor din diferitele științe umaniste abordate.	Examinare orală pe baza tematicii cursurilor.	50%
Seminar	Capacitatea de recunoaștere, comentare și traducere pertinentă a particularităților terminologice, discursive și semantice ale textelor din diferitele științe umaniste abordate.	Evaluarea traducerilor propuse pe parcursul semestrului	50%
Standard minim de performanță curs			
- însușirea și înțelegerea noțiunilor de bază ale traductologiei, cu aplicație la textele din științele umaniste; - realizarea de traduceri corecte, prin adaptarea terminologiei specifice domeniului vizat; - capacitate de exprimare și redactare corectă în limba română ca limbă țintă.			
Standard minim de performanță seminar:			
- traducerea corectă și adaptată terminologic la specificul disciplinei a fragmentelor de text din limba franceză în limba română.			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
24.09.2024			
Data avizării	Semnătura responsabilului de program		
25.09.2024			
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament		
26.09.2024			
Data aprobării în Consiliul Facultății	Semnătura decanului		
27.09.2024			